

Lo Somaten

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XIV

Reus, Dimercres 20 de Septiembre de 1899

Núm. 3.368

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

Administració y Redacció

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

Reus, un mes. Ptas. 1
n provincias trimestre. 3.50
Extranjer y Ultramar.
Anuels; a preus convencionals.

Farmacia Serra

12 ANYS

XAROP SERRA

La que paga més contribució de la provincia.

Oberta tota la nit

es lo millor remey para combatre per crò-nica y rebelde que sia tota classe de

AGRICULTORS ALERTA

Visiteu lo magatzém de guanos de **A RIUDOMS**

Massó y Ferrando

Guano classe superior.—Id. de peix—Cascos d' arengada para adops de las hortallissas.

Magatzém á Riudoms y á Reus Vilá, núm. 3.

ELECTRA REUSENSE

Suministre de forsa ab ELECTRO-MOTOR

Aquesta Societat suministrarà forsa motris ab ELECTRO-MOTORS als industrials que ho sollicitin. Los Motors de corrent continua a la vegada que extraordinarias condicions d' economia en lo cost de compra y consum, reuneixen las de marca silenciosa, gran llimpiaesa, espay reduhit y facilissim maneig, ventajjes difficults d' obtenir ab altres sistemas. Tenen marca senzillament variable y ab un simple moviment de palanca se regulan y cambian a voluntat, las velocitats minima á maxima. Los gastos d' oli para son engrassament y sos desgasts, son tan insignificants, que poden en realitat considerarse com nuls. En aquestas oficinas se facilitarán cuanta classe de datos sían necessaris. Reus 9 Juny 1899.—Per la *Electra Reusense*, LO DIRECTOR.

RECORT ETERN

Pera 'l dia 2 de Novembre próxim, se venen

LAPIDAS MORTUORIAS

de marbre, de varias classes y colors, ab un

50 PER 100 DE REBAIXA

y's graban las inscripciones de las mateixas, en mate, relleu, dauradas, etc., etc., a meytat de preu. Gratis la colocació en lo cementiri.

Taller de marbres de E. VILA

LLOVERA, 23.—REUS.—LLOVERA, 23.

NO CONFONDRES

Gran varietat en ximeneas, lavabos, fonts; picas de marbre á preus molt reduhits.

Licor de fibrina y carn líquida RICHARD

Lo millor tónich-reconstituyent conegut, indicadíssim contra 'l raquitisme, escrófula, tuberculosi, convalecencias y en totas las malalties caracterizadas per lo sello de la debilitat y que requereixen un bon aliment sens embargar l' estómach. Se ven en totas las farmacias.

VERDADERA GANGA

Se ven la casa propia de don Salvador Navarro, carrer de Sant Vicens Alegre, número 25. Consta d'un gran magatzém, celler, corral, descobert, pou, tres pisos y terrat; se donará baratíssima. S' admeten proposicions ara que está aquí soa propietari qui cambia son domicili á Terragona.

Secció doctrinal

Lo que 'ns donan, y lo que volém

Quan un sistema polítich, ja sia per deficiencias del seu programa, ja per ignorancia ó mala fé dels seus prohoms fracassa, mil altres sistemes que ab relatiu curt espay de temps neixeren y creixeren sens oposició aparent, al pretendre suprir á aquell, cauhen d' un sol

cop, minats pel corch de sa propia ilógica constitució. Y es que aquets sistemes si be fundats ab gèrmens encara actius d' altres organismes destruhits, viuhes sens adaptarse al nou medi de vida en que venen á desenrollarse unas vegadas, y otras si s' hi adaptan, ó no segueixen las evolucions y transformacions que 'ls imponen los mateixos temps, ó moren al néixer, per ser práctichs los principis de reconstitució y regeneració que 's proposan.

Aquest es lo procés que creuhen ha seguit y seguirá quants, desconeixent nostra historia y atacats d' una catalanofobia sistemática y absorbent, volen darnos, á baratas de nostres drets robats, ab nostres furs arrencats á la forsa y ab nostra autonomia lligítima; una llibertat de culte que aquí es inútil perque sols hi ha catòlichs y no catòlichs ó escéptichs; una llibertat de premsa que trenca 'l govern quan li convé ab la avuy tan usada suspensió de garantias, una ley de jurat, que tal com se practica es la ley del embut; una ley de sufragi que no es tal ley, puig ens dona

la llibertat d' aner a votar quan ja son fets los diputats que han de representarnos, y que de fet no 'ns representan salvo h. nosras escepcions; una llibertat que 'ns imposa la obligació d' usar en los actes oficials una llengua que no es la nostra, y que 'ns recorda la historia de nostra esclavitut, una llibertat que 'ns dona magistrats que totalment ens desconeixen, y que las més de las vegadas nos fan passar ab rahons interminables quan á ells acudim demanant justícia; una llibertat, en fi, que 'ns dona lleys sobre lleys y códichs sobre códichs, lleys y códichs que son la patent de impunitat dels lladres dels nostres drets.

Y aquets son los que 'ns insultan á nosaltres, als catalans prenent que ab nostra autonomia stentém á la unitat de la Patria!

S' han de recitar sempre aquellas interminables epopeyas que en los cims de nostras montanyas catalanas tinguereu lloch, ahont cada dia y á cada hora y á cada instant s' afegan páginas de gloria, á la ja sens igual histo-ia de nostra aymada Catalunya.

Per ventura hem de tenir sempre á la boca 'ls noms de Girona y del Bruch y tants altres llochs sagrats, que electrissan sols al recordarlos y que 'ns mouhen á piadosa memoria per tanta sanch germana nostra; derramada en defensa de la unitat de la Patria?

No; en nostres estatuts y en nostras bases; en la premsa y en nostras particulars expansions polítichs, de lo primer que tractém cuidant de fixarho y determinarho bé, es ent' e nostre Poder y 'l Poder Central; altra cosa seria si 's tractés d' aquest horrorós uniformisme que 'ns ignala ab tot lo més antitétich nostre, causa efficient y única de tots nostres mals presents y veniders.

Que importa que quatre diputadets que apenas si serveixen per alcaldes de barri se riguin de nosaltres ab l' atreviment que dona la ignoranciál també 's rigueren nostres enemichs de las paraulas del canonge Claris y aquellas riallas feren francesa á Catalunya y per poch se queda sentho per sempre! També 'ls fundadors de la Ciutadela 's rigueren de nosaltres ab la boca de sos canons; y no obstant la Ciutadela va caure, y aquell catalanisme per tan diversos concepes atacat, encara está dret, més fort que may, y espera la seva hora.

Que importa que xixarel-los com lo se'yor Dato 's atreueixin á dir que los catalanistas son incapaces de mantener sus convicciones en la calle? Ig' hora 'l se'yor Dato lo que pot la forsa d' una convicció; si ho sapigués també sabria que per ella, las mares espartanas, vestian guerrera gola á sos fills, preferint véurels morts ó venuts; si ho sapigués tampoch ignoraria que en nostras lluytas ab grechs y romans, ab goths y alarbs, se formaven verdaders batallons de donas, essent frequent veure á la mare, la esposa ó la filla sostenint en un bras al cos agonizant de son car deude, y ab heroisme inconcebible defensar ab l' altre la integritat de la Patria; si ho sapigués. . . més á que parlar á nostres governants de forsa de convicció si estém completament persuadits que tampoch ens entendrían?

Que la nacionalitat catalana es una utopia! com si al costat nostre no tinguessim aquest estol d' homes sabis, juriscòults eminents, que opinen idénticament que nosaltres; pobrets!; com si nostra forsa avuy per avuy no consistís, en tenir per companya de causa, á aquest esbart de genis que en tots los rams del saber humá tanta gloria donan á nostra benvolguda Catalunya. Y encara que aixís no fos, no era també una utopia, la conquesta de Roma y no obstant foren destruhidas sas murallas, admiració dels mateixos habitants de la antiga ciutat dels Cesars y Augustos? no era per ventura una utopia per l' antich imperi romá, la implantació del Catolicisme, y no obstant alguns sigles després no enlluherná al mon ab la vivificadora llum de sa doctrina? no era un somn forjat per fantástica imaginació la existencia d' un nou mon y aquesta

Servey dels trens de viatjers

De Mora a Reus

SORTIDA		ARRIBADA	
4:19 m.	tren de mercaderies ab cotxes de 3. ^a classe	7:54 m.	
5:45 m.	tren exprés ab cotxes de 1. ^a classe.....	7:01 m.	
8:44 m.	tren mercaderies cotxes de 2. ^a y 3. ^a classe	12:31 t.	
11:02 t.	tren correo ab cotxes de 1. ^a 2. ^a y 3. ^a classe	1:53 t.	
5:23 t.	tren de mercaderies ab cotxes de 3. ^a classe	8:48 n.	

De Reus a Mora

SORTIDA		ARRIBADA	
7:01 m.	tren de mercaderies ab cotxes de 3. ^a classe	9:49 m.	
1:26 t.	tren correo ab cotxes de 1. ^a 2. ^a y 3. ^a classe	3:14 t.	
3:28 t.	tren de mercaderies ab cotxes de 3. ^a classe	6:29 t.	
7:03 n.	tren de id. ab cotxes 2. ^a y 3. ^a classe	10:06 n.	
9:23 n.	tren exprés ab cotxes de 1. ^a classe.....	10:31 n.	

De Reus a Barcelona

SORTIDA		ARRIBADA	
4:43 m.	tren correo ab cotxes de 1. ^a 2. ^a y 3. ^a classe (1)	8:22 m.	Línea Vilafranca
4:43 m.	" " " " " " " " " " " "	9:44 m.	" Vilafranca
7:09 m.	tren exprés ab cotxes de primera classe.....	9:21 m.	
1:01 t.	tren de mercaderies ab cotxes 2. ^a y 3. ^a classe	7:34 n.	
1:59 t.	tren correo ab cotxes de 1. ^a 2. ^a y 3. ^a classe.....	5:08 t.	
6:35 t.	tren mixto ab cotxes de 2. ^a classe (2).....	10:13 n.	

De Barcelona a Reus

SORTIDA		ARRIBADA	
5:25 m.	tren mixto ab cotxes de 2. ^a y 3. ^a classe (3)	10:17 m.	Línea Vilafranca
9:51 m.	tren correo ab cotxes de 1. ^a 2. ^a y 3. ^a classe	1:04 t.	
11:45 m.	tren mercaderies ab cotxes de 2. ^a y 3. ^a classe	6:35 t.	
1:55 t.	tren correo ab cotxes de 1. ^a 2. ^a y 3. ^a classe	5:31 t.	
7:02 t.	tren exprés ab cotxes de 1. ^a classe.....	9:45 n.	

Reus 1 de Juliol de 1899.

- (1) Traspòrt a Sant Vicens.
- (2) Idem a Roda y Sant Vicens.
- (3) Idem a Sant Vicens y Roda.

Llibre important

CARTILLA RÚSTICA

PREUS DELS PLANTADORS

DE

Vinyas Americanas

Aquest llibre, conforme lo seu nom indica, es de gran interès actualment a tots los pagesos y propietaris de vinyas, tota vegada que en ell a més de donarse compte dels importants temas que foren objecte de discussió en lo congrés que se cel bra en Sant Sadurn de Noya, s'hi troban explicades ab claretat totes aquelles operacions y cuydadas que indispensablement requereix lo cultiu del nou cep americá, entre altres: multiplicació y plantació de la nova vinya; empelt; poda, y alseda dels ceps y manera de cuydarlos; verdader modo de espampolar y de abonar y femar las vinyas, etc.; etc.; seguit d'altres no menys importants datos molt dignes de tenirse en compte sobre la manera de condir la verema, modo d'obtenir bons vins negres, blancs y rosats, y cuydadas de que dauhen-ser objecte los cellers; segons instruccions que al objecte donan los més práctichs é inteligents viticultors d'Espanya y Fransa; tot ab lo fi d'obtenir lo millor rendiment possible del vi, pera que pugua compensar los costosos sacrificis que requereix la plantació de la nova vinya.

Forma aquest llibre un volum en octau de més de 400 páginas en bon paper y clara impressió, enquadrnat a la holandesa y s ven en aquesta impremta, al preu de UNA PESSETA.

Ferrocarril económic de Reus a Salou

Servey de trens que regirá desde primer de Septiembre de de 1899.

Sortidas de Reus.—4:10, 5:45, 9:00 matí, 12:35, 2:32, 3:56, 5:20 y 6:44 tarde.

Sortidas de Salou.—4:56, 7:21 y 10:49 matí, tarde 1:45, 3:15, 4:30, 6:03 y 7:25.

Las horas se regirán per lo meridid de Madrid.

Reus 28 d'Agost de 1899.

Publicacions regionalistas que s reben en aquesta Redacció.

«La Rensixensa», diari de Catalunya, «La veu de Catalunya», diari de Catalunya, «La Nació Catalana», Quinzenali de Catalunya, «L'Art del Pagés», quinzenari, «L'Aurora», mensual de Catalunya, «Lo Teatro Regional», setmanari de Barcelona.—«La Veu de Montserrat», setmanari de Catalunya, de Vich.—«La Costa de Llevant», setmanari de Catalunya, de Blanes.—«L'Olotia», setmanari de Catalunya, de Olot.—«Las Cuatre Barras», setmanari de Catalunya, de Vilafranca del Panadé.—«Lo Geronés», setmanari de Catalunya, de Girona.—«La Veu del Vallés», setmanari de Catalunya, de Granollers.—«El Vendrellense», setmanari de Catalunya, del Vendrell.—«La Revista Gallega», setmanari de la Coruña (Galicia).—«Euzkalduna», «Euzkazale», setmanaris de Bilbao (Bizcaya).—«El Eco del Gualepe», setmanari de Alcañiz (Aragó).

OBRA NOVA

Fills ilustres de Reus

DE

Francisco Gras y Elias

3 pessetas exemplar.—Se ven en aquesta impremta.

PERA ADOB DE TOTAS LAS CULLITAS Y CULTIUS

INDISPENSABLE Y DE EXCELENTS RENDIMENTS

LO COMBINAT EMPLEO DE LAS

ESCORIAS THOMAS

SALES DE STASSFURT

COMIADO FOSFATAT

COM ADOB POTASSICH

EN LAS FORMAS DE

GARANTIZADAS PURAS

SOLUBLES AL CITRAT

SULFAT DE POTASSA, CLORURO DE POTASSA

SALS CALZINADAS RICAS EN SULFAT DE POTASSA,

KAINITA, ETC.

Lo més económic, lo més efícas, lo mes durader e baix garantia del Sindicat de ventas de STASSFURT.

NITRAT DE SOSA

ADOB AZOAT

DE GRADUACIO GARANTIDA DE 15 1/2 A 16 0/10 AZUE Y D' EFECTES RAPITS Y SEGURS

Dirigirse pera prospectes é informes sobre l' empleo

A D. OTTO MEDEM.--VALENCIA